From:	rahapesu - RAB
To:	"Märt Maarand"
Subject:	Vastuskiri selgitustaotlusele
Date:	teisipäev, 26. august 2025 16:25:18
Attachments:	image001.png

Lugupeetud Märt Maarand

Edastame märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduse § 2 lõike 2 punkti 2 ja § 5 alusel vastuse Teie poolt 11.08.2025 edastatud selgitustaotlusele.

Selgitustaotluses olete esitanud küsimuse seoses riskiriigi mõistega RABi juhendis „Juhend kahtlaste tehingute tunnuste kohta" ning selle lisas „Kõrgema terrorismi rahastamise riskide riikide nimekiri". Teie küsimus puudutas olukorda, kus osaliselt RABi riskiriikide nimekirja aluseks olevat ELi ja FATFi nimekirja on uuendatud ehk konkreetne riik on algsest alusest (EL või FATF vastavad nimekirjad) kustutatud, kuid RAB ei ole vastavat lisa uuendanud. Leidsite, et kuna kõrgema riskiga riigina käsitlemise kehtiv õiguslik alus tuleneb otse seadusest ning on ära langenud ning RAB-i nimekirja mõte näib olevat teha lihtsamaks järgida algseid allikaid, siis ei peaks riiki enam RABi juhendite mõistes riskiriigiks pidama. Ühtlasi leidsite, et sarnaselt tuleb pidada riskiriigiks riiki, mis on hiljem EL või FATF nimekirja lisatud, kuid ei ole veel RABi lisasse lisatud. Viitasite, et lisa uuendamine on tehniline toiming, mis ei muuda algset riskantseks pidamise allikat.

Selgitame, et Eestis kontekstis ei muutu olukord riskiriigi hindamisel sellest hetkest, kui muutub (näiteks) FATFi hinnang. Kuni RAB ei ole nimekirja uuendanud, tuleb lähtuda RABi avalikustatud kehtivast riskiriikide nimekirjast. Uuendame nimekirja ühe korra aastas, tavaliselt hiljemalt oktoobrikuus.

Viitasite, et kahtlaste tehingute tunnuste juhendi lisa uuendamine võib olla kõigest tehniline toiming. Selgitame, et kindlasti on tehniline pool ja sellest tuleneb võimalik ajaline viivitus oluline, kuid veelgi olulisem on sisuline pool. Viimastel aastatel on olnud näiteid, kus mõni riik enam ei ole riskiriik ELi või FATFi hinnangul, kuid on seda riiklikult pädevate ametiasutuste hinnangul Eesti kontekstis ja Eesti turuosalisi silmas pidades. Seega on riik liikunud riskiriikide nimekirja ülaosast alaossa, kuid on igal juhul nimekirjas – muutunud on vaid allikas, kellele juhendi lisas viidatakse.

Samuti võib FATF lisada nimekirja riigi, mis Eesti teenusepakkujate seoseid arvestades oluline ei ole, nt Haiti või Angola. Lisaks vaatleb FATF ka riigi tõkestamisvõimekust laiemalt, sh rahapesu ja massihävitusrelvade rahastamine. Eesti nimekirja juures lähtume aga spetsiifiliselt terrorismi rahastamisest ja riigi kokkupuudetest terroristlike üksustega.

Märkisite oma selgitustaotluses ka seda, et Teie hinnangul näib RABi nimekirja mõte olevat teha lihtsamaks järgida algseid allikaid. Selgitame, et RABi riskiriikide nimekirja avalikustaja on RAB, kuid see koostatakse koos teiste pädevate ametiasutustega. Ühelt poolt toetutakse nimekirja läbi vaatamisel ja uuendamisel avalikele allikatele, sh rahvusvaheliste organisatsioonide hinnangutele (mitte ainult EL ja FATF) ning raportitele. Teisalt toetutakse väiksemal määral ka mitteavalikele allikatele. Seega info vaates ei ole EL/FATF sugugi ainsad allikad, kuid on kõige olulisemate seas. Kui turuosaline lähtub enda riskiisu silmas pidades riskiriikide mõtestamisel lisaks ka riikidest, keda pole RABi avalikustatud nimekirjas, kuid on FATFi nimekirjas, siis on see teretulnud, kuid kõrgema terrorismi rahastamise riskiga riigiks loeme Eesti kontekstis aga siiski vaid riigid, mis on RABi avaldatud riskiriikide nimekirjas hetkeseisuga.

Mistahes lisaküsimuste korral palume julgelt ühendust võtta.

Soovime täiendavalt välja tuua, et Rahapesu Andmebüroo käesolev vastus on koostatud konkreetselt Teie poolt selgitustaotluses esitatud andmete põhjal. Rahapesu Andmebüroo seisukoht võib muutuda vastavalt tegevuse praktikas avaldumise ja esitatud faktiliste asjaolude esinemise korral või muul põhjusel, mida Rahapesu Andmebüroo ei saanud selgitustaotlusele vastamisel arvesse võtta.

Lugupidamisega

Rahapesu Andmebüroo | Estonian Financial Intelligence Unit
Tel +372 696 0500 | Pronksi 12, Tallinn | www.fiu.ee

From: Märt Maarand <mart.maarand@swissborg.com>
Sent: Monday, August 11, 2025 3:36 PM
To: rahapesu - RAB <info@fiu.ee>
Subject: Selgitustaotlus seoses aegunud kõrgema TF riikide nimekirjaga

Tere

Kas oleks palun võimalik selgitada kuidas mõista "riskiriigi" mõistet RAB'i juhendis kahtlaste tehingute tunnuste kohta ning selle lisas kõrgema terrorismi rahastamise riskide riikide nimekirjas olukorras, kus RAB-i nimekirja aluseks olev ELi ja FATFi nimekiri on aegunud ehk konkreetne riik on algsest alusest (EL või FATF vastavad nimekirjad) kustutatud, kuid RAB ei ole vastavalt lisa esimest osa uuendanud?

Kuna kõrgema riskiga riigina käsitlemine kehtiv õiguslik alus tuleb otse seadusest ning on ära langenud, ning RAB-i nimekirja mõte näib olevat teha lihtsamaks järgida algseid allikaid, siis ei peaks meie tõlgenduse kohaselt riiki enam riskiriigiks RABi juhendite mõistes pidama. Sarnaselt tuleb pidada riskiriigiks riiki, mis on hiljem EL või FATF nimekirja lisatud, kuid ei ole veel RAB-i lisasse lisatud. Lisa uuendamine on tehniline toiming mis ei muuda algset riskantseks pidamise allikat.

Vastupidisel tõlgendusel tuleks lähtuda täielikult RAB-i lisast, mistõttu kulutataks olulist ressurssi seostele riikidega, mil selleks puudub vajadus ning teisalt jääksid seosed tegelikke riske kätkevate riikidega tähelepanu alt välja.

Lugupidamisega
Märt Maarand, PhD | Director of Risk and Compliance
Estonia